

РЕШЕНИЕ

№ 7075

гр. София, 20.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 23.01.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

**ЧЛЕНОВЕ: Анастасия Хитова
Ася Тодорова**

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **7087** по описа за **2025** година докладвано от съдия Ася Тодорова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на И. П. С. ЕГН [ЕГН] против решение № 13837 от 22.04.2025 г., постановено по адм.д. № 6605/2022 г. по описа на Административен съд София-град, с което е отхвърлена като неоснователна и недоказана исковата молба на И. П. С. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) за обезщетяване на неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, претърпени от И. П. С. поради упражнено върху него физическо насилие от служители на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) към Министерство на правосъдието, осъществено на 27.06.2022 г. в Затвора – С.. С касационната жалба се навеждат доводи за постановяване на съдебното решение при допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Касаторът твърди, че е бил лишен от възможността да получи адекватна правна помощ. Молбата му за правна помощ била уважена, но му били назначавани служебни защитници, които не искал вместо тези, които посочил. В този смисъл се твърди, че е нарушено правото му на защита. Сочил се, също така, че първоинстанционният съдебен състав не е събрал всички релевантни доказателства, обсъдени са само част от доказателствата, не е допуснато събиране на гласни доказателства чрез разпит на посочени от касационния

жалбоподател свидетели, във връзка с което съдът е достигнал до неправилния извод, че не са налице доказателства за реално претърпени вреди. Касационният жалбоподател твърди, че не е присъствал лично в проведените съдебни заседания, за да представи лично документи и поради тази причина не е посочил и свидетели за субективните усещания и преживявания, които е понесъл. Иска се отмяна на съдебното решение и връщане на делото за разглеждане от друг състав.

Касационният жалбоподател се явява лично в съдебно заседание по делото. Поддържа касационната жалба. Моли за отмяна на първоинстанционното решение и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на АССГ.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) към Министерството на правосъдието, чрез процесуален представител по пълномощие, ангажира писмено становище, с което оспорва касационната жалба. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд София - град, XII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта на касационната жалба:

Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 АПК и срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Производството пред АССГ е образувано по искова молба от И. П. С., лишен от свобода в Затвора - П. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която е предявил иск за обезщетяване на неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, претърпени от И. П. С. поради упражнено върху него физическо насилие от служители на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) към Министерство на правосъдието, осъществено на 27.06.2022 г. в Затвора – С., до вратата на т. нар. „конвойна служба“. При физическа съпротива от страна на И. П. С. да бъде изведен от помещение в затвора, за да бъде конвоиран до Специализираната прокуратура по разпореждане на прокурор от Специализираната прокуратура за явяването му за разпит по прокурорска преписка, срещу него е осъществено физическо насилие от страна на надзиратели в Затвора – С. при опита им да бъде изведен същият и конвоиран със специален автомобил до Специализираната прокуратура, като причинените му в резултат тези действия травматични увреждания касационният жалбоподател е определил като физически и психически тормоз.

След обсъждане на събраните в производството доказателства съдът е приел, че ответникът, посредством представените писмени доказателства, е опровергал твърденията на ищеца, че служители при Затвора – С. са извършили незаконосъобразни действия, съответно не са бездействали незаконосъобразно по отношение на И. П. С. в качеството му на лишен от свобода на 27.06.2022 г. във връзка с предаването му на други служители от ГД „Охрана“ за конвоиране до Специализираната прокуратура. С оглед обстоятелствата, изложени в исковата молба, становищата и исканията на страните в хода на делото, след приложението на чл. 284, ал. 3 от ЗИНЗС, съдът е събрал относимите към предмета на спора доказателства и е установил фактическата обстановка въз основа на изложените по делото факти и след обсъждане доводите

на страните, както следва: Установено е, че съгласно разпореждане от 24.06.2022 г. на Специализирана прокуратура на Република България на Началника на Затвора в [населено място] е било разпоредено на 27.06.2022 г. от 9.00 часа И. П. С. да бъде приведен от Затвора в [населено място] в сградата на Специализирана прокуратура в [населено място], [улица]. Същият е бил приведен в Затвора в [населено място] по делегация на 09.06.2022 г., като на 04.07.2022 г. е постъпил отново в Затвора в [населено място]. Установява се, че на 27.06.2022 г. в Затвора – С. около 08.45 часа лишеният от свобода И. С. отказал да бъде предаден на служители от конвоя при ГД „Охрана“, заявил е, че няма доброволно да се яви на разпита в Специализирана прокуратура, не желае да бъде конвоиран и седнал на земята. По разпореждане на инспектор С. Д. младши инспектор Б. Б. и младши инспектор М. П. са изправили лишения от свобода, без да се налага използването на физическа сила, след което И. П. С. бил предаден на служителите от конвоя. След като лишеният от свобода бил върнат от конвоя в Затвора в [населено място] инспектор С. Д. разпоредил да бъде отведен в медицинския център в корпуса на затвора за преглед, според удостоверението са установени „няколко кръвонасядания с размери 5/5 мм. в дясна подмишнична ямка...“. На И. С. е издаден формуляр за регистриране на травматични увреждания на лишен от свобода.

Въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните, съдът е приел, че сезиращата съда искова молба е неоснователна. Съдът е приел, че не е установено извършване на незаконосъобразни действия и бездействия от служители на ответника като основание за ангажиране на отговорността на ответника по реда на чл. 284 - чл. 285 от ЗИНЗС, както и предвид обстоятелството, че в конкретния случай процесните действия по предаване на И. П. С. за конвоиране са предприети по разпореждане на прокурор, приел е за неустановено и недоказано от ищеца твърдението му за осъществено на 27.06.2022 г. от служители на ответника – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ спрямо него физическо насилие, което да му е причинило „физически и психически тормоз“, както и, че не са налице безспорни доказателства, че констатираното кръвонасядане е причинено именно от служители на ответника. Съдът е приел, че ищецът изобщо не е посочил какви субективни преживявания/усещания е понесъл, а само е твърдял физически и психически тормоз, в този смисъл е приел, че не се установява и настъпила в резултат на нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС неимуществена вреда в правната сфера на ищеца и твърденията в исквата молба се явяват недоказани. С оглед анализирания по - горе факти и обстоятелства съдът е приел, че по отношение на исквата молба не са изпълнени дефинираните елементи от фактическия състав за ангажиране безвиновна отговорност на ответника за незаконосъобразни действия на служители на ГДИН, изразили се (предвид обхвата на заявените претенции) във „физически и психически тормоз“ на конкретна дата и по определен повод. По гореизложените съображения съдът е приел, че исквата молба на И. П. С. подлежи на отхвърляне като неоснователна и недоказана.

Решението е правилно като резултат.

Не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила при неговото постановяване. Противно на твърденията на касационния жалбоподател настоящият състав не откри допуснати процесуални нарушения от съда при постановяване на обжалвания акт.

Съдът е изяснил релевантната фактическа обстановка в пълен обем, с допустими по закон доказателствени средства. При установяването на фактите съдът не е допуснал каквото и да било съществено процесуално нарушение. Обосновано и в съответствие със събрания по делото относим доказателствен материал съдът е обсъдил показанията на разпитания свидетел в тяхната взаимовръзка и обусловеност и въз основа на личните си възприятия при непосредственото събиране на доказателствата е изградил мнението си относно тяхната достоверност, като е

изложил мотиви за преценката си. При положение, че по делото не са събрани други доказателства, които да внасят съмнение относно описаната и възприета от съда фактическа обстановка правилно решаващият съд я е приел за установена по несъмнен и безспорен начин. Основните възражения, изложени в касационната жалба, са, че оспореното решение е постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила, изразяващо се в лишаването на касационния жалбоподател от възможността му да получи „адекватна правна помощ“. Настоящият състав намира, че не е допуснато съществено процесуално нарушение от съдебния състав при разглеждане на делото в този смисъл. Настоящото съдебно производство не изисква задължително процесуално представителство от адвокат. Съгласно чл. 23, ал. 1 и ал. 2 от ЗПП системата за правна помощ по чл. 21, т. 2 обхваща случаите, при които по силата на закон задължително се предвижда адвокатска защита, резервен защитник или представителство. Системата за правна помощ обхваща и случаите, когато обвиняемият, подсъдимият или страната по наказателно, гражданско или административно дело не разполага със средства за заплащане на адвокат, желае да има такъв и интересите на правосъдието изискват това. В конкретния случай първоинстанционният съд е положил дължимата грижа да изясни с всички доказателствени средства фактическата страна на спора. Предвид изложеното са защитени интересите на правосъдието и участието на адвокат не е наложително. Въпреки това по делото голяма част от процесуалните действия са извършени с участието на назначен адвокат като процесуален представител на касационния жалбоподател. Независимо, че с влязло в законна сила определение, постановено по делото, е оставено без уважение искането на И. П. С. за предоставяне на безплатна правна помощ, на касационния жалбоподател е предоставена правна помощ с Определение № 11415 от 22.12.2023 г. Съдът е направил множество опити да назначи служебен защитник на ищеца, които са се оказали неуспешни, включително и поради отхвърлянето им от самия И. П. С.. Видно от уведомително писмо изх. № 54/08.01.2024 г. за осъществяване на правна помощ на И. С. е определен адвокат Л. Р., която е представлявала лицето и се е явила в две открити съдебни заседания. С определение от 11.11.2024 г. Л. Р. е освободена от служебната му защита във връзка с подадена молба и след изразено несъгласие от страна на И. С. да бъде представляван от нея. С определение от 13.11.2024 г. е назначен нов служебен защитник – адв. И. Н., която също е освободена с определение от 29.11.2024 г. и е отправено искане до Адвокатска колегия – П. за определяне на адвокат за осъществяване на правна помощ на И. С.. В отговор е получен препис – извлечение от Решение № 16 от 13.12.2024 г. на Адвокатски съвет [населено място], видно от което никой от вписаните адвокати в НББ при АК П. не желае да поеме представителството по адм. дело № 6605/2022 г., съответно не е определен служебен защитник. Установява се, че с Определение № 5761 от 19.02.2025 г., постановено по делото, е отменено Определение № 11415 от 22.12.2023 г., с което е предоставена правна помощ под формата на процесуално представителство. Определението, с което е оставено без уважение искането за предоставяне правна помощ, подлежи на самостоятелно оспорване, тоест съдът се е произнесъл по искането на И. П. С. за предоставяне на правна помощ, а ако касационният жалбоподател не е бил съгласен с изложените в него мотиви, е имал възможност да го обжалва, за което няма данни по делото. Изложеното несъмнено води до извода, че правото му на защита не е било нарушено поради непредоставянето на правна помощ, а възраженията в тази насока са неоснователни. Касационният жалбоподател е редовно уведомяван за всяко заседание по делото, в което е вземал участие лично, чрез присъствие в съдебната зала или чрез видеоконферентна връзка. Тъй като по делото са проведени множество заседания с присъствие на касационния жалбоподател в съдебната зала, провеждането на заседание чрез видеоконферентна връзка в конкретния случай не е довело до нарушаване правото на справедлив

съдебен процес и правото на защита на касационния жалбоподател.

Не е налице и твърдяната от касационния жалбоподател неправилност на обжалваното решение, основана на нарушение на приложимия материален закон. Въз основа на събраните по делото доказателства в обжалваното решение е изведен правилният извод за неоснователност на предявения иск при неустановяване на сочените в исквата молба обстоятелства, от които ищецът претендира да са причинени неимуществени вреди.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС се съдържа забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според втората алинея за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването в закона е неизчерпателно. Относима към спора е и друга материалноправна разпоредба на чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, която е ратифицирана от България през 1992 г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България е част от вътрешното право на страната и има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Според посочената разпоредба от Конвенцията никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Разпоредбата на чл. 3 от Конвенцията защитава една от основните ценности на демократичното общество. Тя забранява по абсолютен начин изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание, независимо от обстоятелствата и поведението на жертвата (виж А. и други, цитирано по-горе, § 139, с допълнителни препратки). За да попадне в обхвата на този член, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на лицето. Въпреки че малтретиране, което постига този минимум, често включва действителна телесна повреда или силно физическо или психическо страдание, дори и при липса на такива, когато отношението унижава или принижавя човек, показвайки липса на уважение или води до засягане на неговото човешко достойнство, или предизвиква чувство на страх, страдание или малоценност, което може да разбие моралната и физическата устойчивост на този човек, то също може да попадне в обхвата на забраната на чл. 3.

Основателността на този иск предполага установяване наличие на следните материално правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението; 3) неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Установява се от събраните доказателства, че действително, преди предаване на И. П. С. на служителите на конвойна служба, в опит да бъде предотвратен отказът му да се яви на разпит по разпореждане на прокурор от Специализираната прокуратура (да се изправи и да бъде предаден на конвойна служба), има намеса от страна на служителите на ответника, която се изразява в "изправяне" на касационния жалбоподател и предаването му на конвойна служба, но тези

действия, анализирани в хода на цялостната ситуация, следва се приемат като такива в рамките на служебните правомощия на служителите на ответника. Правилен е изводът на първоинстанционния съд, изведен от установените факти, че в случая не са налице законовите предпоставки, обуславящи пълната или частична основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди. Затворническата администрация в случая не е действала незаконосъобразно, по начин, който да е в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Следва да се допълни, че в чл. 85, ал. 1 от ЗМВР са регламентирани изрично случаите, в които при изпълнение на служебните си задължения полицейските органи могат да използват физическа сила и помощни средства, а именно за противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане (т. 1); задържане на правонарушител, който не се подчинява или оказва съпротива на полицейски орган (т. 2); конвоиране на лице или при опит то да избяга, да посегне на своя живот или на живота и здравето на други лица (т. 3); оказване съдействие на други държавни органи или длъжностни лица, включително на контролорите на Европейската комисия, на които противозаконно се пречи да изпълняват задълженията си (т. 4). Поради всичко гореизложено настоящият състав намира за правилен извода на първоинстанционния съд, че не се доказват твърденията на касационния жалбоподател за наличие на незаконосъобразни действия/бездействия на служителите на ответника по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС. Съгласно събраните по делото доказателства липсват основания да се приеме, че спрямо И. П. С. е прилагано насилие, което може да се приеме за изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение. Понесените неудобства и дискомфорт са наложени от установените обстоятелства. С оглед на това не се установява осъществено от затворническата администрация поведение, представляващо погазване на човешките права на лицето и надхвърлящо неизбежните неудобства, свързани със самото естество на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и съпътстващите го ограничения. Не се доказват по делото нарушения от страна на органи или служители на ГДИН конкретно по повод на спорния инцидент от 27.06.2022 г. С оглед липсата на нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС се явява неприложима и презумпцията за настъпили вреди съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, а и твърдението за настъпили неимуществени вреди е опровергано от събраните доказателства. Не се установява настъпила, в резултат на нарушение по чл. 3 от ЗИНЗС, неимуществена вреда в правната сфера на ищеца. Твърденията в исковата молба в конкретния случай се явяват недоказани, тъй като ищецът не е ангажирал доказателства, касаещи причинените му морални страдания вследствие на действия или бездействия на служителите на ГДИН. Не са ангажирани доказателства, които да установят претендираните неимуществени вреди - тяхната тежест и връзката им с твърдяното физическо насилие спрямо него на 27.06.2022 г. от служителите на ГДИН.

При така изложените съображения решението на АССГ, 14 – ти с-в като правилно и законосъобразно трябва да бъде оставено в сила.

Заявената претенция от страна на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователна и следва да бъде отхвърлена. Според чл. 286, ал. 2 ЗИНЗС когато искът бъде отхвърлен съдът осъжда ищеца да заплати разноски в производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС ищецът дължи разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т. н., но не и за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения, независимо от това дали ответникът е бил представляван по делото. Ето защо в настоящото производство на ответника не се присъждат разноски за юрисконсултско възнаграждение, независимо от неоснователността на подадената от И. П. С. касационна жалба.

Предвид горното Административен съд София-град, XII касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 13837 от 22.04.2025 г. на Административен съд София - град, I-во отделение, 14 състав по адм. дело № 6605/ 2022 г.
Решението е окончателно.

Председател:

Членове: